

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Chronicon Cisterciensis Ordinis

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1614

De Fratribvs Et Monachis Grandis-Montis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11259

se contempto sibi in temporalium administratione præpositum dolet.

De familia monachorum Vallis Caulium agit & Arnold. Vionus, Ligni vitæ lib. 1. c. 50. & Barth. Chassaneus, in Catal. Gl. Mundi, parte 4. consid. 58.

DE FRATRIBVS ET MONACHIS Grandis-Montis.

Ex Vi.
triaco c.
19. histor.
Decid.

EST altera fratrum religio seu regularis institutio, quæ de *Grandi-Monte* nominatur, quorum caput & originale monasterium in partibus est Aquitaniæ. Hi siquidem *Grandis-Montis* fratres à principio ordinis prudenter instituerunt, quod monachi spiritualibus & diuinis officijs tantummodò intenderent, temporalium administratione & prouidentia laicis fratribus credita & relicta. Regulam autem & instituta *Cisterciensis* ordinis in alijs omnibus pœnè obseruant, excepto quod nunquam carnes, postquam professionem fecerunt, de cætera licet eis manducare, quantacunq̃ ægritudine prægraentur. Silentium insuper in Ecclesia, quamdiu diuinis intersunt officijs, & in resectorio & in dormitorio tantum obseruantes, in alijs locis & cæteris horis quancunq̃ placuerit, loqui possunt, inuicem instruentes, & mutuò consolantes, secundà quod dominus eis inspirauerit. Ad eò autem

mona-

monasteriorum suorum septa clausis semper
 ostijs diligenter obseruare student, quod nõ
 nisi magnis & authenticis personis & fami-
 liaribus ordinis facilè patet ingressus: nec ita
 claustrum suũ & interiora habitationis suæ
 exponunt hospitalibus, sicut *Cistertienses*, &
 alij regulares. Habent vnum summum *Prio-*
rem, qui licet nullam temporaliũ habeat ad-
 ministracionem, tantum coram eo semel in
 anno laici omnes in generali Capitulo, & qui
 propè in eadem regione commorantur, se-
 mel in mense, villicationis suæ tenentur red-
 dere rationem. Habet insuper potestatem
 mittere monachum vnum cum laico ad to-
 tius ordinis monasteriorum visitacionem.
 Licet autem monachis & viris spiritualibus
 videatur expedire temporalium administra-
 tionem seu quaecunq̃ue dominium non ha-
 bere, vt tanto tranquillius spiritualibus va-
 care valeant, quanto de temporalibus non
 cogitant; inimicus tamen humani generis &
 totius religionis callidus impugnator, tam
 sanctis, quàm & salutaribus inuidens institu-
 tis, hac occasione murmur valdè pernicio-
 sum, seditionem & scandalum aliquando sus-
 citauit inter clericos, & laicos, monachos &
 conuersos prædicti monasterij Grandis-
 Montis. Videbatur enim monachis, quod
 in omnibus præesse debuissent, laicis non
 subesse; quemadmodum fit in alijs religio-
 num

inter cla-
ricos &
laicos
Grandi-
montenses
questio.

num congregationibus, qui capitella non bases in summo culminis consueuerant ponere.

Addebant insuper, quod eos laici contemnebant, & eis dominari non solum in temporalibus, sed plerumque in spiritualibus presumebant. Cum enim sacerdotes eorum proprium diei officium vellent regulariter celebrare: Laici Missas de B. Maria vel de Spiritu sancto, vel pro defunctis volebant audire, & secundum varias eorum occupationes, quandoque citius, quandoque tardius postulabant sibi diuina celebrari. Si autem sacerdotes renuerent, indignabantur eis laici, & irascebantur contra monachos murmurantes. Et quoniam ea quibus indigebant, non nisi per laicorum manus recipiebant, monachis necessaria petentibus, surdis auribus pretereuntes, & dissimulantes laici, frequenter ipsos monachos molestabant. E contra laici monachos de ingratitude arguentes asseriebant, monachis in sua pace & contemplationis quiete commorantibus, se portare pondus diei & aestus, & temporalis administrationis sollicitudine pregruari, ut monachis, quibus seruirebant, necessaria non decissent. Et quoniam contra Martham Maria non legatur murmurasse, eis sufficere deberet, quod possent alijs exeuntibus in claustro quiescere, & lectionibus & orationibus vacare. Tandem

verò

verò partibus ad audientiam summi Pontificis venientibus, Dominus Papa post multas allegationes & varias altercationes, & pacem & concordiam inter partes reformavit: Fratribus laicis præcipiens quatenus monachos honorarent, & eis in spiritualibus subiecti essent: de diuinis autem officijs nihil præcipere, aut ordinare aliqua præsumptione attentarent.

Monachis autem iniunxit vt fratres laicos diligerent, verbo & exemplo ipsos in spiritu lenitatis instruentes, & misericorditer eorum defectus supportantes, nec eis temporalium procuracionem & administrationem inuiderent, sed sine querela & murmure eis exteriorum curam relinquentes, ipsi spiritualibus intenderent, & diuinis vacarent officijs. *Hactenus ex Iacobi Vitriaci Historia Occidentali.*

Cæterum ordinis Grandimontensis institutor fuit *Sanctus Stephanus* Aruernensis, qui obiit anno millesimo centesimo vigesimo sexto: vt Baronius docet in Annalibus.

Anno 1244. Ioannem de Toletio monachum Cisterciensem Innocentius Quartus creat Cardinalem: vt loquitur *Mattheus Westmonasteriensis*, qui tradit eundem fuisse Anglum. Fundauit is monasteria *Sancti Petri*, & *Sancti Iuliani*, Peruiæ:
teste

teste Ciaconio, in vitis Pontificum. Obijt Archiepiscopus Vefontionensis, anno 1274. Lugduni, tempore Concilij II. generalis.

1246.
*Robertus
Episcopus
Leodiēsis.* Robertus Episcopus Leodiensis moritur, qui Ord. Cistertiensis adeò studiosus atque amans fuit, vt ab Abbate Cistertiensi & cæteris Patribus petierit, vt festum S. Lamberti Martyris & Episcopi Leodiensis totus ordo celebraret. Sepultus fuit primum Alnæ, postea in Clara-Valle: vt legi in manuscripto Chronico Leodiensi.

Mons Roberti. Sub hoc Episcopo Lambertus Canonicus & Cantor S. Dionysij, monasterium *Montis Roberti*, quod est Virginum, reedificauit. Ita Placentius in Catalogo Episcoporum Leodiensium.

Ante annum Christi 1246. constat monachos Clara-vallenses collegium Parisijs habuisse, ad studia ea in Academia prosequenda: vt libro de Antiquitatib. Parisiensibus Iacobus Breulius docet. Matthæus Paris in historia Anglicana, scribit temporibus Henrici III. circa annum 1249. Monachos Ordinis Cistertiensis, cùm à Dominicanis, Frânciscanis, & alijs litteratis doctisque hominibus velut idiotæ contemptui haberentur, ab Innocentio IV. Papa impetrasse, vt scholas & collegia in celebrioribus Academijs, vt in Parisiensi, possent excitare.

Anno itaque 1336. Benedictus XII. Papa, ante

ante Pontificatum, cùm esset monachus ord.
Cistertiensis, ædificare cœpit templum &
collegium sui Ordinis, in Academia Pari-
sienfi, quod vulgò *Bernardinorum* dicitur.
Post cuius obitum, ædificia inchoata perfe-
cit Guilielmus S. R. E. Cardinalis, ordinis
itidem Cistertiensis monachus: ex duplici
inscriptione, quam in dicti Collegij templo
me legere memini:

*Bernardi-
norū col-
legium
Parisijs.*

*Hæc arma sunt sanctissimæ memoriæ, Domini
Benedicti Papæ duodecimi, Cistertiensis Ordinis,
cuius est præsens studentium Collegium professo-
ris; qui hanc fundavit Ecclesiam, & multis dota-
vit Indulgentijs.*

*Dominus Guilielmus, quondam Cardinalis,
Doctör Theologiæ, Tolosanus natione, Cistertien-
sis religionis; Ecclesiam præsentem ad perfectio-
nem, qualem obtinet, produxit: Bibliothecam insi-
gniuit, sexdecim scholares in Theologia studen-
tes in perpetuo fundavit.*

Hic Guilielmus cognomento Albus, crea-
tus fuit Presbyter Cardinalis, Tituli sancti
Stephani in Monte Cœlio, à Benedicto Pa-
pa XII. anno Domini 1337. Et anno 1346.
Pontificatus autem Clementis VI. quinto
obiit Auenione, auctore Onuphrio.

Cæterum inter Parisiensis Academiæ col-
legia non infimum est *Bernardinum*, habetq;
aulam longè amplissimam, plurimis colum-
nis distinctam.

R

Papi-

Papirius Massonus in vita Benedicti XII. tradit ab ipso Auenione palatium ingens magna ex parte exædificatum esse, itemque Lutetiæ pulcherrimum templum Bernardinorum. Collegium verò, in quo Cistercienses, nunc quoque instituuntur, tradit opus esse *Stephani* Abbatis Clarauallensis, anno 1245. ædificatum, idque ex Annalibus Victoriani apud Lutetiam cœnobij.

S. Lutgardis.

S. Lutgardis, Virgo, patriâ Tungrensis, primum benedictini, postea Cisterciensis Ord. in Aquiria, piè moritur vi. Kalend. Iulij anno 1246. ætatis sexagesimo quarto. Vitam eius scripsit Thomas Cantipratanus, exstatque apud nos manuscripta, & apud Surium typis edita tomo quinto. Nomen eius adscriptum est Martyrologio Rom. 28. Iun. De eadem Molanus in Natal. SS. Belgij, & in Auctario ad Vsuardum.

Anno 1247. fundata est Abbatia S. Viti in Sicilia.

B. Iuliana Corneliensis, virgo Ordinis Cisterciensis eodem anno in Domino obdormiuit, sepulta in Villario Brabantia cœnobio. Hæc virgo sanctissima institutionem festi Venerabilis Sacramenti promouit; vt diximus suprâ, an. 1147. & in Chronico Sigebertino. Vita eius fusè exstat libris duobus Latinè descripta in Rubra Valle, apud Bruckellam, eademque Gallicè est edita Leodici anno

anno 1598. De eadem vide Gretserum libro de Festis, in Dissertatione de festo Corporis Christi fol. 7.

B. Aleidis Scarenbeca, monialis in Camera Beatæ Mariæ apud Bruxellam in Domino anno 1250. obdormit. Vita eius exstat manuscripta in Rubræ Vallis monasterio, apud Bruxellam.

Iisdem temporibus florebat Engelbertus Abbas ord. Cistertiensis, qui scripsit vitam S. Hidvvigis Ducissæ, à Surio tomo 5. editam.

Annetense monasterium Virginum in Artesia vulgò *La Braille lez Annay*, conditum lego hoc ferè tempore à Michaele Toparcha Antoniano. Alij vetustius esse volunt.

Anno item 1250. florebat Engelbertus Abbas ord. Cistertiensis, qui scripsit vitam Sancti Hidvvigis Ducissæ & monialis, editam tomo 5. à Surio.

Circa hæc tempora fundatum est; monasterium *Vallis Benedictinis* apud Germanos, in dicecesi Mindensi, per Comites Oldenburgicos. *Vallis Benedictinis.*

Mons Principis propè oppidum Sanctense fundatus quidem ante 1199. pro Benedictinis, hoc tempore Cistertiensibus datus est, Reformatus anno millesimo quadringentesimo sexagesimosextimo.

R 2

Cum

*Refugium
nostra
Domina.*

Cum piæ aliquot Virgines, Cisterciensis instituti, Aldenardæ in Flandria cœnobium ædificare cœpissent, idque loco non satis cōmodo, *Margaretha* Constantinopolitana, Flandriæ & Hannoniæ Comitissa, eas ipsas Athum, quod est Hannoniæ opidum, deduxit, ibique cœnobium ipsis extruxit, dota-uitque. De quo exstat diploma anno millesimo ducentesimo quinquagesimo quarto, mense Iunio, Binchij datum. Ita Iacobus Guisus in manuscriptis Hannoniæ Chronicis. Monasterium istud proprio nomine *Refugium nostra Domina* vocatur.

*Fursten-
veld.*

Furstenveldense monasterium, situm est ad Ambram fluuium. Fundauit id Ludouicus Bauariæ Dux, pater Ludouici Imp. ad expiandam cædem primæ suæ coniugi, Mariæ Brabatinæ, ob falsam adulterij suspicionem, anno 1256. illatam. Nam præcoci ira percitus, Vverdæ ad Danubium eam capite plecti iusserat; vbi & sepulta est innocens matrona, in S. Crucis cœnobio.

*Notent
Braban-
sitarum
rerū stu-
diosi.*

Itaque Alexander Pontif. Max. illi mandauit, vt ad expiandum scelus monasterium Cartusianis sua in prouincia excitaret: quod quidem certis de causis post in vsum monachorum Cisterciensium ædificauit, Clemente Pontifice indulgente, & monachis ex Alerspacensi cœnobio, cum primo Abbate Anselmo euocatis.

Obijt

Obijt fundator Dux Ludouicus anno 1294. qui hoc in monasterio est sepultus, vnà cum filio suo Ludouico ex secunda coniuge Anna genito, qui Nurenberga in Hastiludio per Crastonem ab Hochelo occisus est an. 1271. Itemq; cum vxoribus suis, Anna iam dicta Conradi Polonia Ducis filia, quæ obijt an. 1271. & Mechtilde, Rodulphi Rom. Regis filia an. 1304. defuncta. Sic Hundius in Metropoli Salisburgenfi.

Anguli cœnobium, in Sancto Monte apud Sueuos situm est: De quo sic Bruschius, in sua Chronologia. Anno 1256. Henricus Finckius Eremita & monachus Salernitanus, auxilio Bertholdi Comitis, in Sancto Monte fundum liberaliter donantis, monasteriorum in honorem SS. Iohannis Bap. & Catharinae instituit.

Schontalense monasterium, in Palatinatu situm, per nobiles de Perlichingen fundatū tradit Munsterus in sua Germania: sed annum foundationis ignorat.

Anno 1260. Vallis Comitis, vulgò Nouum Monasterium, iuxta opidum Gochese sumptibus Othonis Geldriae Comitis, & Margarethæ Theodori Cliuia Comitis filia coniugum, fundari cœpit, cui D. Isabella primi Gelriae Ducis filia quondam præfedit Abbatissa.

Leuenhorstum, vulgò *Ter Lee*, siue *Lee-venhorst*, Virginum in Hollandia cœnobiū nobile, sesquimiliari à Nordouico, extrui

R 3. cœptum

1262. cœptum est ad annum Christi 1262. eiusque condendi auctor fuit *Arnoldus Sassenheimius*, Harlemensium Parochus, qui virginialis pudicitiae studio, cum in hoc cœnobium, tum in Begginagium Harlemense, quod Magnum vulgò audit, opes suas largiter & utiliter effudit. Cæterum Leuenhorstense cœnobium nostræ ætatis Sectarij funditus euertunt; cum multis alijs non solum in Belgio, sed etiam alijs regionibus, quod semel his dictum, non est opus sæpius reperere.

Furstenfeldensi
Abbat. in
Bauaria. Anno 1266. *Furstenveldense* monasterium ad Ambram flu. in Bauaria, fundauit Ludouicus Bauariæ Dux, pater Ludouici Imperatoris, & hoc propter eadem primæ suæ coniugis *Mariae Brabantine*, quam ob falsam adulterij suspicionem, Verdæ ad Danubiû præcoci ira percitus, an. 1256. decollari fecerat, vbi etiã sepulta est, in monasterio S. Crucis. Impositum illi fuit per Alexandrum Pontificem, vt pro pœnitentia in sua prouincia, & de proprijs redditibus suis, monasteriû pro XII. Cartusianis institueret. Cùm aut nullû tale monasteriû in Bauaria esset, promisit simile pro fratribus Ord. S. Bernardi, seu Cisterciensibus, in loco, qui *Furstenveld* dicitur, edificare. Quod illi à Clemente Pótifice permissû est; ita tamen si nõ aliquo priori voto ad hoc obligatus esset. Ita testatur diploma *Conradi Frisingensis Episc.* an. 1266. datum.

Atque

Atque ita facta est hæc fundatio in honorem Saluatoris Dñi nostri IESV Christi, & gloriosæ Virg. Mariæ. Hunc locum vocatû *Furstenveld*, cum omnibus pertinentijs plenariè tradidit. Multa prætereà alia prædia & possessiones eidẽ cenobio donauit, quarum nomina in diplomate extant. Concessit item ei ius eligendi sibi Aduocatû, quem vellent, qui tutelam monasterij sine aliqua exactiõne & grauamine susciperet. Concessit etiam iurisdictionem super bona & subditos monasterij, exceptis capitalibus criminibus; itẽ quæcunq; prædia fratres emerēt, siue eis propter *DEVM* darentur, quæ feudali titulo ad Principes pertinerent, liberentur eo onere, vt pleno iure proprietatis monasterio cedant. Prætereà donauit immunitate telonij omnium victualium, siue terra siue aqua ad monasterium perferantur.

Eius rei testes citantur, Conradus Episcopus Frisingensis, Hartmannus Augustensis Põtifex, Conradus secundus, Affinis noster, *vnser Dheim* / Hierusalẽ & Siciliae Rex, Dux Sueuiæ, Meinhardus Comes Goritiæ, Gebhardus Comes de Hirsperg, Albertus supremus noster scriba, Præpositus Illmunstrensis, Eberhardus noster Vicedominus, Dietericus olim noster Vicedominus, Fridericus de Truchedingen, &c. Actum Monachij 1266. Sunt autem monachi ex Allerspach

huc vocati, sub primo Abbate Anselmo. Sic Hundius.

*Fursten-
cella in
Bauaria.*

Est & in Bauaria inferiori Furstencellen-
sis Abbatia eiusdem ordinis, vulgò *Fursten-
Zel*, inter OEnum & Vilsum amnes, incœ-
pta per Hartuicum, Othonis & Henrici Ba-
uariæ ducum Capellanum, ac Canonicū Pa-
tauiensem; cui cū sumptus non sufficerent,
dictus Henricus inferioris Bauariæ Dux,
eandem cellam perfecit: vt idem Hundius
testatur.

*Lofdunū
in Hollan-
dia.*

1267.

Lofdunense Virginum in Hollandia cœno-
bium, secundo lapide ab Hage Comitum (quæ
vetus est aula Comitum Hollandiæ) nomen
habet à collibus marinis, quos inter à *Mach-
tilde*, Florentij eo nomine quarti, Hollandiæ
Comitis vxore, anno salutis 1267. est con-
structum; quæ & in eo vitam, à morte mari-
ti, castè pieque transegit.

Hoc in cœnobio inter alia ostendi solet
monumentum *Margarita* Principis fœmine,
quæ Comiti Hennebergio nupta, vno partu
trecentas sexaginta & quatuor proles dedit,
quas *Guido* Episcopus Ultraiectinus Suffra-
ganeus, sacro omnes fonte abluit. Rem dice-
res fabulæ, quàm historiæ propiorem, nisi
eam Batauiæ Annales constanti adsensu tra-
didissent. Epigraphen è templi pariete non
abs re fuerit hoc loco adscripsisse:

*Illustris Domini Florentij Comitis Hollan-
dia*

die filia, cuius mater fuit Machtildis, filia Hen-
rici Ducis Brabantia, fratrem habuit Guilhel- Partus
mum Alemannia Regem. Hac praefata Domina Prodigio-
Margareta, anno salutis millesimo ducentesimo 1276.
septuagesimo sexto, et aetate sua anno quadragesimo
secundo, ipso die Parasceues, hora nona ante me-
ridiem, peperit infantes viuos promiscui sexus
numero trecentos sexaginta quatuor; qui, post-
quam per venerabilem Episcopum Dominum Gui-
donem Suffraganeum, praesentibus nonnullis pro-
ceribus & magnatibus, in pelui quadam Baptismi
Sacramentum percepissent, & masculis Ioannis,
femellis vero nomen Elisabethae impositum fuisset;
ipsorum omnium simul cum matris animae ad
Deum eternaliter victura redierunt, corpora au-
tem sub hoc saxo requiescunt. Sic Adrianus Iu-
nius in sua Batauiæ historia.

Anno eodem obiit Henricus eo nomine Honep.
primus Episcopus Ultraiectinus, qui Hone-
pense Virginum cenobium in vico Horsten-
si, haud procul à Dauentria, Germaniæ in-
ferioris vrbe Episcopali, instituit ac dota-
uit.

B. Beatrix Priorissa in Nazareth apud Li-
ram Brabantie opidum anno 1268. in Domi-
no obdormiuit vi. Kal. Augusti. Vita eius
libris conscripta exstat in Rubra Valle apud
Bruxellam.

Pirckenfeldia in Francia Orientali, apud Pircken-
Neapolim, ad Estum amnem sita est. Huius feldis.

R 5 cœne-

Coenobij in nobilium virginum gratiam excitati gloria debetur *Frederico* Comite Solernensi, primo Burggraui Noribergensi, eiusq; coniugi *Helena*, circa annum 1276. Ita Bruschius.

Iacobus VIII. Aragoniæ Rex, cum vehementiori febre correptus testamentum condidisset, Cistertiensis Ord. vestem induit, & totum se Deo deuouens, Populetum proficisci statuit. Sed Valentiam delatus, morbo ingrauescente, votum perficere non potuit, obiitque ibidem an. 1278. Ita Marineus Siculus lib. 10. Annal. Hispaniæ.

Margarita cognomento Constantinopolitana, (quia Balduini ex Flandorū Comite Imperatoris Constantinopolitani filia fuit) Flandriæ & Hannoniæ Comitissa, optimè de religione orthodoxa merita, an. 1279. diem claudit extremum. Huius beneficio constructa sunt plurima per Flādriam atq; Hannoniam monasteria, in his Cistertiensis instituti non pauca, vt *Dorisella* & *Oistecloa*, in agro Gandēsi, item *Refugium nostra Domina* in Atheni Hannonum opido, *Flinense* monasterium in agro Duacēsi, *Silua Nonnarum* seu Monialiū, apud Gandanum, *Haga* apud Axellam Flandriæ opidū, & *Marquetta* apud Insulas, Flandriæ, item urbem mercatu celeberrimam.

Flinenses moniales primum *Orchiaci*, quod vicinum est opidum, sedem habuere; postea
Flinis

Flinis ad Scarpum fluuium, loco amœnissi-
mo, sesquimilliarî à Duaco, collocatæ. Vi-
sunturque ibidem marmorei tumuli *Marg-
arita* fundatricis, & *Guidonis* Dampetri eius
filiij. In vetustis monumentis Abbatia Fli-
nensis, *Honor B. Marie*, peculiari nomine insi-
gnitur.

Siluenfes & Hagenfes religiosæ Virgines,
in vrbe Gandensi, vitâdis iniurijs ac tumul-
tibus bellicis, hodiè degunt.

Hagense porrò cœnobium lego olim *Do-
mum latitia* nuncupatam.

Sunt & Insulis, Flandriæ vrbe, gemina Xe-
nodochia, quorum alterum *Sancti Saluato-
ris*, alterum *Comitissæ* nuncupant. Totidem
quoque Cortraci visuntur, quorum prius
Sancti Nicolai cognomento notum, cis Li-
sam, alterum vltra Lisam fluuium est col-
locatum. His Xenodochijs, itemque Comi-
nensi, præsumt, vt audio, Cistertiensis insti-
tuti moniales.

Corona Cœli, Germanicè *Himmelkron*, in
dicecesi Bambergensi, in Gefresum & Culm-
bachium, ditionis Brandenburgensis opida,
Virginum est cœnobium: de quo sic Bru-
schius: *Est hic locus ex veteri castro Preczen-
storfo in monasterium anno 1280. conuersum ab 1280.
Orhone Comite Orlemundensi, sub cura & visi-
tatione Lancheymensis Abbatis.* Ita Bruschius.

Dei Cella, vulgè *Bona Cella*, Germa-
nicè

nicè *Gotteszell*, vulgò *Gute Zell*, sita est quarto miliari ab *Ulma Sueviæ* metropoli, non procul ab *Ochsenhufa*. *Monasterium* istud, quod olim *ducentarum* fuit *Virginum*, sub cura & visitatione *Abbatis Salernitani*, fundatum est à duabus *sororibus Comitissis Schloseburgensibus*, quarum nomina per incendia aliosve casus inter-ciderunt. Confirmavit *Rudolfus I. Imp. an. 1283.* Dotem auxerunt *Comites Aichamenses*, qui nomen ab arce *Aicham* ad *Ilerum amnem* sita. Ita *Bruschius* in *Chronologia* monaster. *Germaniæ*.

Anno 1293. *Bernardus Passauensis* apud *Noricos* *Episcopus* & *Princeps Angelorum* *Cellam Cistertiensibus* exstruxit.

Anno 1294. duo monachi ordinis *Cistertiensis* à *Cœlestino V.* creati sunt *Cardinales*, *Simon de Bello loco* *Archiepiscopus Bitoricensis*, & *Robertus*, qui *Parmæ* anno 1305. obiit. Alter decessit in legatione *Gallica* anno 1297.

Floruit quoque hoc tempore *Alanus Insulensis*, *Theologus*, *Philosophus* & *Poeta* celeberrimus, dictus *Doctor Vniuersalis*, qui non vulgare *Cistertio*, ubi vixit & conditus iacet, gloriam peperit. De quo passim admiranda feruntur.

Fons Regius.

Fons Regius, apud *Germanos* in *Constantiensi* *diœcesi* situs est. Elegans hoc *cœnobium*, sub visitatione *Abbatis Salernitani*, in *Brentiana valle*,

valle, secundo miliari à Gienga imperiali opido,
 & tertio à Gamundia Sueuorum, an. 1302. in ho- 1302.
 norem B. Virginis Mariae, & S. Bernardi, funda-
 tum est ab Alberto Austro Imp. Rodulfi I. filio & Albertus
 successore, eiusque coniuge Elisabetha, Carinthiae I. Austri
 Ducissa. In Valle inquam, eaque spaciola ac cul-
 tissima est fundatum.

Semper enim valles siluestribus vndiq; cinctas,
 Arboribus D. Bernardus, amœnaq; prata,
 Et fluuios; iuga sed Benedictus amabat, &
 arces

Cœlo surgentes, è quarum vertice latè

Prospectus petitur; secessus plebis vterq;.

Ita Bruschius in Chronologia monasterio-
 rum Germaniæ.

Aula Regia, apud Pragam Bohemiæ vr-
 bem regiam, ad Moltanum flu. illustre mo-
 nachorum est cœnobium; de quo sic Bru-
 schius: Theodoricus XIII. VValdsassensis Ab-
 bas VVenceslao Bohemiæ Regi, cœnobij huius con-
 dendi auctor exstitit, & VValdsasso huc primos
 monachos anno 1305. Ita Bruschius in Chro- 1305.
 nologia sua. Alibi dicit id factum circa an-
 num 1290.

Sunt item in Bohemia Abbatia, S. Corona,
 Altum Vadum, Sacer Campus, & Nouum Ne-
 mus.

Anno 1310. Arnaldus Nouelli, Vasco mo-
 nachus Cisterciensis, ex Abbate Fontis Frigi-
 di, à Clemente V. creatur Cardinalis.

ORDO